«ТАСДИҚ МЕНАМОЯМ»
Ректори Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон
ба номи Ш.Шоҳтемур, профессор
_____ Маҳмадёрзода У.М.
аз «__» _____с. 2026

ХУЛОСАИ

кафедраи микробиология ва эпизоотологияи факултети тибби ветеринарии Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Шириншоҳ Шоҳтемур

Диссертатсияи Исвалиев Сино Мирзоназарович дар мавзуи: «Таъсири bacillus subtilis ба зоҳиршавии аксуламали ғайрихоси аллергии туберкулинӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ветеринарӣ аз рӯйи ихтисоси 4.3.2. Микробиологияи ветеринарӣ (вирусшиносӣ, эпизоотология, занбӯруғшиносӣ бо заҳрзанбӯруғшиносӣ, масуниятшиносӣ) дар пойгоҳи кафедраи микробиология ва эпизоотологияи факултети тибби ветеринарии Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Шириншоҳ Шоҳтемур ва таҷрибаҳои саҳроӣ бошад, дар хоҷагиҳои кооперативии шаҳри Ҳисор, ноҳияи Шаҳринав ва хоҷагии ҷамъиятии ноҳияи Восеъи вилояти Хатлон иҷро шудааст.

Дар ҷараёни омода намудани диссертатсияи номзадӣ Исвалиев С.М. аспиранти шуъбаи таҳсили рӯзона, сипас унвонҷӯи кафедраи микробиология ва эпизоотологияи Донишгоҳи аграрии Тоҷикичстон ба номи Шириншоҳ Шоҳтемур ба шумор мерафт.

Исвалиев С.М. соли 2003 ба Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Ш. Шоҳтемур дохил шуда, онро соли 2008 бо ихтисоси 1-740302-«Тибби ветеринарӣ», хатм намуд.

Пас аз хатми донишгоҳи номбурда аз моҳи сентябри соли 2008 то моҳи майи соли 2009 ассистенти кафедраи анатомия ва гистология фаъолият намудааст. Соли 2009 бо фармоиши Ректори Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Шириншоҳ Шоҳтемур (фармоиши №90 аз 06.05.2009) ба ҳайси аспиранти шуъбаи рӯзонаи кафедраи микробиология ва эпизоотологияи факултети тибби ветеринарии Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон аз рӯйи ихтисоси 4.3.2. Микробиологияи ветеринарӣ (вирусшиносӣ, эпизоотология, занбӯруғшиносӣ бо заҳрзанбӯруғшиносӣ, масуниятшиносӣ) қабул карда шудааст.

Тибқи фармони мазкур мавзуи рисола «Влияние пробиотика субтилбен на проявление неспецифических аллергических реакций на

туберкулин» муайян гардида, роҳбари илмӣ д.и.в. профессор Сатторӣ И ва д.и.в., профессор Ҳабибов А.Х. тасдиқ гардида буд.

Бинобар сабаби тағйир додани самти корҳои илмӣ-тадқиқотӣ мавзуи рисолаи номзадии ӯ дар таҳрири нав "Таъсири Bacillus subtilis ба зоҳиршавии аксуламали ғайрихоси аллергии туберкулинӣ" тасдиқ карда шуда, роҳбари илмиаш, доктори илмҳои биологӣ Раҳматзода Н.Р., таъйин гардидааст (протоколи №10 аз 30 апрели соли 2025).

Унвончуй имтиҳонҳои минимумро санаи 27.12.2019 аз фанни фалсафаи илм ва санаи 14.12.2019 аз забони англисӣ бо баҳои хуб (4) супоридааст. Унвончуй имтиҳони минимумро аз тахассуси тибби ветеринарӣ санаи 23.10.2025 таҳти рақами 979 бо баҳои аъло (5) супоридааст.

Диссертатсияи Исвалиев С.М. дар ҷаласаи якҷояи кафедраҳои микробиология ва эпизоотология, фармакология ва паразитология, анатомия ва гистология, беҳдошти ветеринарӣ ва ҷарроҳӣ, қобилагӣ ва бемориҳои сироятнакунандаи дарунаи ҳайвоноти факултети тибби ветеринарӣ (протоколи №5 аз 29 октябри соли 2025 муҳокима гардидааст. Ба диссертатсия аз ҷониби муқарризон баҳои мусбат дода шуда, пас аз ислоҳи камбудиҳо ба зинаи навбатии ҳимоя тавсия карда шудааст.

Оид ба натиҷаи баррасии диссертатсия дар мавзуи: «Таъсири Bacillus subtilis ба зоҳиршавии аксуламали ғайрихоси аллергии туберкулинӣ » чунин хулоса қабул карда шуд:

- ихтисос ва номи мавзуъ ба шиносномаи ихтисос ва муҳтавои диссертатсия пурра мутобиқ мебошад;

- мавзуи диссертатсия ба самтҳои афзалиятнокии рушди илм, техника ва технология дар ҷумҳурӣ, аз он ҷумла ба банди 3-и "Стратегияи миллии рушди илм ва технологияи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030" ва "Барномаи давлатии бехтарии озуқаворӣ барои солҳои 2023-2027", «Барномаи давлатии ҳимояи аҳолӣ аз бемории сил дар ҶТ» барои солҳои 2010-2015, ки аз 30 декабри соли 2009 таҳти №694 ва "Барномаи миллии ҳимояи аҳолӣ аз бемории сил дар ҶТ барои солҳои 2021-2025", ки мутобиқи қарори ҲҶТ аз 27 феврали соли 2021, таҳти № 49 алоқамандии амиқ дорад;

- теъдод ва мазмуни интишороти натиҷаҳои илмӣ ба муҳтавои диссертатсия ва автореферати он пурра мутобиқ мебошад;

- санадҳои тасдиққунандаи татбиқи натиҷаҳои илмӣ дар истеҳсолот мавҷуд буда, натиҷаҳои тадқиқоти мазкур дар истеҳсолот татбиқ шуда истодаанд;

- саҳми шахсии унвончӯй аз омӯзиш ва таҳлили маълумоти адабиётӣ, гузаронидани таҳлили оморӣ, омӯзиши усулҳои серологӣ, бактериологӣ, биологӣ ва клиникии таҳқиқи маводи амрозӣ аз чорво, банақшагирӣ ва татбиқи бевоситаи тадқиқот, таҳлил ва ҷамъбасти натиҷаҳои бадастомада иборат аст, инчунин тартиб додани натиҷаҳои таҳқиқоти илмӣ онҳо дар шакли мақолаҳои илмӣ дар нашрияҳои илмӣ ва таҳияи ҳуҷҷатҳои меъёрию техникӣ саҳми бевоситаи унвончӯ мебошад.

Диссертатсияи Исвалиев Сино Мирзоназарович дар мавзуи: «Таъсири Bacillus subtilis ба зоҳиршавии аксуламали ғайрихоси аллергии туберкулинӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ветеринарӣ ба 5.1, 5.5 ва 5.11 Шиносномаи номенклатураи ихтисосҳои илмии Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти ҶТ ба ихтисоси 4.3.2. Микробиологияи ветеринарӣ (вирусшиносӣ, эпизоотология, занбӯруғшиносӣ бо заҳрзанбӯруғшиносӣ, масуниятшиносӣ) мувофиқат мекунад.

Диссертатсия дар ҳаҷми 147 саҳифаи чопи компютерӣ таҳия шуда, аз муқаддима, шарҳи адабиёт, тавсифи тадқиқоти шахсӣ, муҳокимаи натиҷаҳо, хулосаҳо, тавсияҳои амалӣ, рӯйхати адабиёт ва замимаҳо иборат мебошад.

Вобаста ба мавзуъ ва масоили тадқиқоти диссертатсионӣ 20 мақолаи илмӣ, аз ҷумла 5 мақола дар маҷаллаҳои илмии дар феҳристи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон воридбуда, интишор гардидааст, ки ҳаҷми умумии онҳо 5 ҷузъи чопиро ташкил медиҳад.

Мундариҷаи асосии тадқиқот аз рӯйи мавзуи диссертатсия дар таълифоти зерини муаллиф инъикос ёфтааст:

Мақолаҳое, ки дар маҷалаҳои тақризшавандаи тавсияшудаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр гардидаанд

[1-М] Исвалиев С.М. О взаимосвязи туберкулеза человека и животных. / А. Хабибов, Н. Ярбаев, С.А. Расулов, Ш.Р. Шукуров, С. Исвалиев // Доклады ТАСХН. 2019. №1. С. 69-71.

[2-М] Исвалиев С.М. Причины сенсибилизации крупного рогатого скота к туберкулину в хозяйствах Хатлонской области / Ш.Р. Шукурзода, С. Исвалиев, Н.Я. Ярбаев, А. Хабибов, С.А. Расулов // Доклады ТАСХН. 2019. № 3. С. 48-50.

[3-М] Исвалиев С.М. Определение бактериостатической активности пробиотика лаксубтил по отношению к атипичным микобактериям /Н.Р. Раҳматзода, С.М.Исвалиев // кишоварз. 2023. 2 (99). С.116-117.

[4-М] Исвалиев С.М. Усулҳои муосири ташхиси тафриқи бемории сили чорвои калони шохдор/ С.М. Исвалиев кишоварз. 2023. 3 (100) С.86-87.

[5-М] Исвалиев С.М. Фаъолнокии бактерияи антагонист нисбат ба микобактерияи туберкулёз. /И. Сатторӣ, Н.Р. Раҳматзода, Н. Ярбаев, С.М. Исвалиев // Гузоришҳои академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон-2025. №2 (84) С. 110-116.

Мақолаҳои дар дигар маҷалаҳои даврӣ нашргардида:

[6-М] Исвалиев С.М. Ликвидация туберкулёза животных-обеспечение биологической безопасности / Н., Ярбаев С.М. Исвалиев //Сборник материалов конференции. Самарканд. 2011, С. 325-327.

[7-М] S. Isvaliev Tuberculosis elimination in animals ensures biological safety / N. Yarbaev, S Isvaliev// «Veterinary Problems of Central Asia-Food Security The Use of Modern Ways of Diagnostics and Prophylaxis of Infectious Diseases of Animals», 2011. С.15-16.

[8-М] Исвалиев С.М. Механизация аллергического метода диагностики туберкулёза крупного рогатого скота/ Н. Ярбоев, Д.М. Мирзоев, А.Х. Хабибов, Исвалиев С.М.// Маҷмӯи мақолаҳои конференсияи илмӣ-амалии байнилмилалии: «Инноватсия- асоси тараққиёти кишоварзӣ» Душанбе 2011 с. С.307-309.

[9-М] Исвалиев С.М. Неспецифические аллергические реакции у крупного рогатого скота в благополучных хозяйствах. / А. Хабибов, Н. Ярбаев, Ш.Р. Шукуров, С. Исвалиев, И. Саттори //Сборник научных трудов конференции, посвященной 70-летию профессора Н.Я Ярбаева Душанбе, 2017. С. 29-32.

[10-М] Исвалиев С.М. Изучение бактериостатической активности Вас. subtillis в отношении штаммов микобактерии туберкулеза и атипичных микобактерии / А.Х. Хабибов, И. Саттори, А. Шарипов, Ш.Р. Шукуров, Н. Ярбаев, С.М. Исвалиев // Сб. научных трудов конференции, посвященной 70-летию профессора Н.Я. Ярбаева Душанбе, 2017. С. 27-29.

[11-М] Исвалиев С.М. Изучение культурно-морфологических биологических свойств атиипичных микобактерии// Н.Я. Ярбоев, Қ. Нурмадов, С.М. Исвалиев// Маҷмуи мақолаҳои конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ «Масъалаҳои ҳалталаби пешгирӣ ва муолиҷаи бемориҳои ҳайвонот»,Душанбе. 2017 С. 17-21.

[12-М] Исвалиев С.М. Изучение патогенных и сенсибилизирующих свойств атипичных микобактерии на лабораторных животных / Н.Я. Ярбоев, Қ. Нурмадов, С.М. Исвалиев// Маҷмӯи мақолаҳои конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амали «Масъалаҳои ҳалталаби пешгирӣ ва муолиҷаи бемориҳои ҳайвонот». Душанбе. 2017 С. 21-27.

[13-М] Исвалиев С.М. Примение препарата субтилбен при неспецифических аллергических реакциях на туберкулин / А. Шарипов, И. Сатторӣ. А.Хабибов, Ш. Шукуров, С.М.Исвалиев // Масаълаҳои муҳими пешгирӣ ва табобати касалиҳои ҳайвонот Душанбе. 2017. С.114-115.

[14-М] Исвалиев С.М. К вопросу при неспецифических аллергических реакциях на туберкулин / А. Шарипов, И Саттори, Н Ярбаев, А.Х. Ҳабибов, Ш. Шукуров, С.М. Исвалиев // Масаълаҳои муҳими пешгирӣ ва табобати касалиҳои ҳайвонот. Душанбе.2017. С.116-117.

[15-М] Исвалиев С.М. Значение ветеринарно-санитарного состояния ферм в эпидемиологии туберкулеза. / Н. Ярбаев, А. Хабибов, С. А. Расулов, Ш. Р. Шукуров, С. Исвалиев // Научно-практическая республиканская конференция "Современные методы борьбы по инфекционным и инвазионным болезням животных" Душанбе, 2018. С. 55-58.

[16-М] Исвалиев С.М. Патологоанатомическая диагностика туберкулеза/ Н.Я. Ярбаев, М.С. Зоиров, А.Х. Ҳабибов, Ш. Шукуров, С.М. Исвалиев // Сборник статей Республиканской научно-практической конференции «Обеспечение продовольственной безопасности и доступ населения страны к качественному питанию». Душанбе. 2019 С.8-15.

[17-М] Исвалиев С.М. Омӯзиши таъсири фаъолнокии бактериостатӣ ва бактерисидии маводи пробиотикии лаксубтил нисбат ба барангезандагони микобактериозҳо/ Н.Р. Раҳматзода, С.М. Исвалиев, Ҳ.М. Рабиев, Ё.Б. Шоимардонов // Маводи конференсияи байналмилалии илмию амалӣ: «Самаранокии парвариши чорвою паранда ва нақши тибби ветеринарӣ дар таъмини амнияти озуқаворӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон». 29 – 30 майи соли 2023. С.115-117.

[18-М] Исвалиев С.М. О применении щелочного раствора формальдегида для дезинфекции при туберкулёзе/ Н.Я. Ярбаев, С.М.Исвалиев //Маҷмӯи мақолаҳои илмӣ конференсияи байналмилалии илмӣ-амалии «Нақши тадбиқи имкониятҳои инноватсионӣ дар ҳалли мушкилотҳои соҳаи кишоварзӣ, маориф ва илм» Душанбе. 2024. С. 117-119.

[19-М] Исвалиев С.М. Сироятҳои микобактериявии инсон ва усулҳои муолиҷаи онҳо/ Н.Р. Раҳматзода, А. Ҳабибов, С.М. Исвалиев, Ҳ.М. Рабиев // Маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмию амалӣ: «Усулҳои самараноки ташхис ва мубориза бар зидди бемориҳои сироятию инвазионии ҳайвонот». 24 майи соли 2024. С. 119-122

[20-М] Исвалиев С.М. Навъҳои сариран муҳими микобактерияҳои ғайрисилӣ ва хусусиятҳои иллатзойии онҳо/ Н.Р. Раҳматзода, Ҳ.И. Раҷабов, Ҳ.М. Рабиев, С.М. Исвалиев // Маводи конференсияи

ҷумҳуриявии илмию амалӣ: «Усулҳои самараноки ташхис ва мубориза бар зидди бемориҳои сироятию инвазионии ҳайвонот». 24 майи соли 2024. С. 201-208.

Ҷаласа қарор кард:

1. Диссертатсияи Исвалиев Сино Мирзоназарович дар мавзуи: «Таъсири Bacillus subtilis ба зоҳиршавии аксуламали ғайриҳоси аллергии туберкулинӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ветеринарӣ аз рӯйи ихтисоси 4.3.2. Микробиологияи ветеринарӣ (вирусшиносӣ, эпизоотология, занбӯруғшиносӣ бо захрзанбӯруғшиносӣ, масуниятшиносӣ) кори таҳқиқии анҷомёфта хисобида шавад.

2. Диссертатсияи Исвалиев Сино Мирзоназарович дар мавзуи: «Таъсири Bacillus subtilis ба зоҳиршавии аксуламали ғайрихоси аллергии туберкулинӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ветеринарӣ аз рӯйи ихтисоси 4.3.2. Микробиологияи ветеринарӣ (вирусшиносӣ, эпизоотология, занбӯруғшиносӣ бо захрзанбӯруғшиносӣ, масуниятшиносӣ) бо назардошти ислоҳи эродҳои гирифташуда барои ҳимоя дар Шурои диссертатсионии дахлдор тавсия дода шавад.

Хулоса дар ҷаласаи якҷояи кафедраҳои микробиология ва эпизоотология, фармакология ва паразитология, анатомия ва гистология, беҳдошти ветеринарӣ ва ҷарроҳӣ, қобилагӣ ва бемориҳои сироятнакунандаи дарунаи ҳайвоноти факултети тибби ветеринарӣ ва даъватшудагон аз институтҳои тибби ветеринарӣ ва Институти масоили амнияти биологӣ ва биотехнологияи АИКТ (протоколи №5 аз 29 октябри соли 2025) қабул гардидааст.

Иштирок доштанд: ҳамагӣ- 25 нафар. Натиҷаҳои овоздиҳӣ: «тарафдор»- 25 нафар, «зид» - нест, «бетараф»- нест.

Раиси ҷаласа, н.и.в., дотсент Раҳимов Ф.Ф.

Котиби ҷаласа, н.и.в. Ҷураев С.

Имзоҳои Раҳимов Ф.Ф. ва Ҷураев С.- ро тасдиқ мекунам:

Сардори шуъбаи таъминоти ҳуқуқӣ ва кадрҳо Курбонзода А.Х.